ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๗๕๕

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการดำเนินการภายหลังหน่วยงานของรัฐบอกเลิกสัญญาซื้อหรือจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔)

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๐๘ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติการดำเนินการภายหลังหน่วยงานของรัฐบอกเลิกสัญญาซื้อหรือจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง (๒) หรือ (๔) โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งหรือมอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบประเมินค่าเสียหาย หรือแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางสำหรับงานก่อสร้างส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการ แต่ภายหลังพบว่า หน่วยงานของรัฐเกิดข้อสงสัยในประเด็นการพิจารณาค่าเสียหายว่าหมายถึงกรณีใด และการดำเนินการสำหรับงานส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จจะต้องดำเนินการอย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) โดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการนโยบาย) พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้หน่วยของรัฐมีแนวทางปฏิบัติภายหลังหน่วยงานของรัฐบอกเลิกสัญญาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๖) ประกอบมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง และกำหนดแนวทางปฏิบัติการดำเนินการภายหลังหน่วยงานของรัฐบอกเลิกสัญญาตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ดังนี้

๑. การพิจารณาหลักประกันสัญญา

กรณีหลักประกันสัญญาเป็นหนังสือค้ำประกัน ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งธนาคาร บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ผู้ออกหนังสือค้ำประกันชำระเงินตามสัญญาค้ำประกัน (เต็มจำนวนหลักประกันสัญญา) พร้อมแนบสำเนาหนังสือบอกเลิกสัญญา ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดให้ธนาคาร บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ผู้ออกหนังสือค้ำประกันชำระเงินตามสัญญาค้ำประกันภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือ เมื่อธนาคารชำระเงินตามสัญญาค้ำประกันแล้วให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในกรณี ...

ในกรณีที่ธนาคาร บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ผู้ออกหนังสือค้ำประกันไม่ชำระเงินตามสัญญาค้ำประกันไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อไป

๒. การพิจารณาทิ้งงาน

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วแจ้งรายชื่อผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมเป็นผู้ทิ้งงานตามแบบแจ้งผู้ทิ้งงานที่คณะกรรมการวินิจฉัยกำหนด ส่งให้ปลัดกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้เป็นผู้ทิ้งงานโดยเร็วตามพระราชบัญญัติฯ และระเบียบฯ

๓. การพิจารณาค่าเสียหาย

ภายหลังจากที่หน่วยงานของรัฐได้บอกเลิกสัญญาด้วยเหตุที่เกิดจากความผิดของผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาค่าเสียหายจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง เช่น

(๑) ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน

(๒) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

(๓) ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการ

(๔) ค่าพัสดุหรือค่างานที่เพิ่มสูงขึ้นจากสัญญาเดิมในกรณีที่ต้องจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่

(๕) ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อให้แล้วเสร็จในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง

(๖) ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใด ที่เกินกว่าค่างานที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างมีสิทธิได้รับและเกินกว่ามูลค่าหลักประกันสัญญา

(๗) ค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการรื้อถอน หรือจ้างผู้รับจ้างรายใหม่มารื้อถอน

เป็นต้น

๔. การพิจารณาค่าพัสดุหรือค่างาน

๔.๑ กรณีพัสดุหรืองานได้ส่งมอบแล้ว และยังไม่ได้เบิกจ่ายเงิน

๔.๑.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งหรือจะมอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบ เพื่อพิจารณาพัสดุหรืองานที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมได้ส่งมอบ ว่าสมควรรับไว้และใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐได้ตามสัญญาหรือไม่ หากเห็นว่ามีพัสดุหรืองานที่หน่วยงานของรัฐรับไว้และใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐได้ หน่วยงานของรัฐจะต้องชดใช้เงินคืนตามค่าพัสดุหรือค่างานนั้นแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิม

องค์ประกอบ ระยะเวลาการพิจารณา และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสม

๔.๑.๒ ให้คณะกรรมการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ตามข้อ ๔.๑.๑ จัดทำรายงานผลการพิจารณาและความเห็นเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นชอบโดยนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ มาพิจารณาประกอบด้วยในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า มีพัสดุหรืองานที่หน่วยงานของรัฐรับไว้และใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐได้ ซึ่งต้องชดใช้เงินคืนตามค่าพัสดุหรือค่างานนั้นแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิม

๔.๒ ...

๔.๒ กรณีพัสดุหรืองานที่ยังไม่ได้ส่งมอบ

๔.๒.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งหรือจะมอบหมายบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบประเมินค่าเสียหาย โดยสำรวจตรวจสอบค่าเสียหายของพัสดุหรืองานที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมยังไม่ส่งมอบ หรือสำรวจตรวจสอบและประเมินแบบที่ใช้ในการก่อสร้าง ประเมินรายการปริมาณและราคาของสิ่งก่อสร้างคงเหลือ เพื่อคำนวณงบประมาณสำหรับการดำเนินการจัดซื้อจากผู้ขายรายใหม่ หรือจัดจ้างจากผู้รับจ้างรายใหม่ หรือดำเนินการเอง แล้วแต่กรณี

องค์ประกอบ ระยะเวลาการพิจารณา และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสม

๔.๒.๒ ให้คณะกรรมการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ตามข้อ ๔.๒.๑ จัดทำรายงานผลการพิจารณาและความเห็นเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นชอบ โดยนำประมวลกฎหมายแห่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ มาพิจารณาประกอบด้วยในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า มีพัสดุหรืองานที่หน่วยงานของรัฐรับไว้และใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐได้ ซึ่งต้องชดใช้เงินคืนตามค่าพัสดุหรือค่างานนั้นแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิม

๕. การจัดซื้อจัดจ้างภายหลังบอกเลิกสัญญา

๕.๑ กรณีงานก่อสร้าง

๕.๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางสำหรับงานก่อสร้างส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการ โดยงานส่วนที่ยังไม่ดำเนินการนั้น ให้พิจารณาจากรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานได้รายงานต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุโดยเร็ว

๕.๑.๒ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาว่าจะทำงานนั้นต่อเอง หรือดำเนินการจัดหาผู้รับจ้างรายใหม่

๕.๑.๓ ในกรณีที่จะดำเนินการจัดหาโดยผู้รับจ้างรายใหม่ ให้ดำเนินการจัดจ้างตามนัยมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติฯ และวิธีการที่ระเบียบฯ กำหนด ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำรายงานขอจ้างตามข้อ ๒๒

หากประเมินค่างานส่วนที่ยังไม่ดำเนินการแล้ว เงินงบประมาณส่วนที่เหลือไม่เพียงพอกับค่างาน ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๔ ในกรณีที่มีการซื้อหรือจ้างเพื่อจัดทำพัสดุเอง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งผู้ควบคุมรับผิดชอบในการจัดทำเองนั้น และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการปฏิบัติงานโดยมีคุณสมบัติและหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะอยู่แล้ว

หากประเมินค่างานส่วนที่ยังไม่ดำเนินการแล้ว เงินงบประมาณส่วนที่เหลือไม่เพียงพอกับค่างาน ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ และยังมิได้เริ่มดำเนินงาน ให้หน่วยงานของรัฐประเมินว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นหรือไม่ และดำเนินการตามข้อ ๖ ต่อไป

๕.๑.๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ แต่ได้เริ่มดำเนินงานไปแล้วบางส่วน ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาว่าประสงค์จะรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ผู้รับจ้างได้ก่อสร้างไว้บางส่วนแต่ไม่แล้วเสร็จตามสัญญาเนื่องจากไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ หากประสงค์จะรื้อถอน ให้หน่วยงานของรัฐนำค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการรื้อถอน หรือจ้างผู้รับจ้างรายใหม่มารื้อถอนมาคิดเป็นค่าเสียหายด้วย

๕.๒ ...

๕.๒ กรณีงานซื้อหรือจ้างที่ไม่ใช่งานก่อสร้าง

๕.๒.๑ ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง หรือจะให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบในกำหนดราคากลางสำหรับค่างานส่วนที่ยังไม่ดำเนินการ

๕.๒.๒ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาว่าจะทำงานนั้นต่อเอง หรือดำเนินการจัดหาผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่

๕.๒.๓ ในกรณีที่จะดำเนินการโดยผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายใหม่ ให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามนัยมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติฯ และวิธีการที่ระเบียบฯ กำหนด ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำรายงานขอซื้อหรือขอจ้างตามข้อ ๒๒

หากประเมินค่างานส่วนที่ยังไม่ดำเนินการแล้ว เงินงบประมาณส่วนที่เหลือไม่เพียงพอกับค่างาน ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๔ ในกรณีที่มีการซื้อหรือจ้างเพื่อจัดทำพัสดุเอง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งผู้ควบคุมรับผิดชอบในการจัดทำเองนั้น และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการปฏิบัติงานโดยมีคุณสมบัติและหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะอยู่แล้ว

หากประเมินค่างานส่วนที่ยังไม่ดำเนินการแล้ว เงินงบประมาณส่วนที่เหลือไม่เพียงพอกับค่างาน ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ และยังมิได้เริ่มดำเนินงาน ให้หน่วยงานของรัฐประเมินว่ามีความเสียหายเกิดขึ้นหรือไม่ และดำเนินการตามข้อ ๖ ต่อไป

๕.๒.๖ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ แต่ได้เริ่มดำเนินงานไปแล้วบางส่วน ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาว่าประสงค์จะรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ผู้รับจ้างได้ก่อสร้างไว้บางส่วนแต่ไม่แล้วเสร็จตามสัญญาเนื่องจากไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ หากประสงค์จะรื้อถอน ให้หน่วยงานของรัฐนำค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการรื้อถอน หรือจ้างผู้รับจ้างรายใหม่มารื้อถอนมาคิดเป็นค่าเสียหายด้วย

๖. การประเมินค่าเสียหาย

๖.๑ เมื่อหน่วยงานของรัฐทราบค่าเสียหายตามข้อ ๓ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมไม่ชดใช้ให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้หน่วยงานของรัฐหักเอาจากจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐต้องชดใช้เงินคืนแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมตามข้อ ๔.๑.๒ และข้อ ๔.๒.๒ (ถ้ามี)

๖.๒ จากนั้น หากยังมีค่าเสียหายที่ได้รับชดใช้ยังไม่ครบจำนวน ให้นำค่าเสียหายที่เหลือมาหักออกจากหลักประกันสัญญาจนครบถ้วน หากยังมีเงินหลักประกันสัญญาคงเหลืออยู่ ให้คืนจำนวนเงินดังกล่าวแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิม แต่หากค่าเสียหายมีจำนวนเงินมากกว่าจำนวนเงินตามหลักประกันสัญญา หน่วยงานของรัฐมีสิทธิริบหลักประกันสัญญาไว้ทั้งหมด และมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมต้องชดใช้ค่าเสียหายเพิ่มเติมอีกจนครบจำนวน

๖.๓ เมื่อดำเนินการตามข้อ ๖.๑ และข้อ ๖.๒ แล้ว หากยังมีค่าเสียหายที่ได้รับชดใช้ไม่ครบจำนวน และให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมชดใช้ค่าเสียหายเพิ่มเติมภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือ หากผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิมไม่ยอมชดใช้ค่าเสียหายไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้หน่วยงานของรัฐส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินคดีกับผู้ขายหรือผู้รับจ้างรายเดิม หรือดำเนินการตามวิธีการของหน่วยงานของรัฐนั้นต่อไป

อนึ่ง ...

อนึ่ง คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจ หน้าที่ ยกเว้นหรือผ่อนผัน กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัตินี้ตามสมควรแก่กรณี ตามมติคณะกรรมการนโยบายเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางแพตริเซีย มงคลวนิช)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ
ฝ่ายเลขานุการ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๖๐๗
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@cgd.go.th